
Auca de l'abat Oliba (971?-1046)

Monjo i bisbe, forjador de la pàtria i la nació

1. Llegiu, si res no us en priva,
l'auca de l'abat Oliba,
que va néixer en el casal
d'una família comtal.
2. Son pare, Oliba Cabreta,
va deixar un dia la pleta
i a Montecassino anà
per ser monjo i reposar.
3. L'any 988,
els seus fills omplen el buit.
Oliba, el tercer rebroll,
hereta Berga i Ripoll.
4. El seu germà, un tal Guifré
que està fet tot un guerrer,
el Conflent i la Cerdanya,
on governa amb seny i amb manya.
5. I rep son germà, Bernat,
Besalú, que és gran comtat.
Tal com fa l'oncle Miró,
Oliba vol reflexió.
6. Sense fer massa soroll
es fa monjo de Ripoll.
Com que és entenimentat
l'any 1008 me'l fan abat
7. ... de Ripoll i de Cuixà,
i es disposa a treballar.
Acabat de dir 'pax vobis'
renova aquests dos cenobis
8. ...amb nous llibres, nous escrits,
que copien amb els dits.
Com la Bíblia de Ripoll,
que ens farà anar de corcoll.
9. L'antiga església d'aquí
amb set absis va enriquir.
A Sant Jordi cavaller
un altar hi va manar fer.
10. ...i a Sant Miquel de Cuixà,
una cripta circular.
Té contactes amb Fleury,
monestir benedictí.
11. I amb mà esquerra i amb fermesa
manté a ratlla la noblesa.
L'abat no es mira el melic
i me'l fan bisbe de Vic.
12. On refà la catedral
amb un campanar com cal.
Expandeix els seus confins
allunyant el sarraïns.
13. Que ronden per la Segarra
amb turbant i simitarra.
Mana amb gràcia, el bé predica
i molts temples edifica.
14. Amb ell, el romànic té
l'arquitecte i l'enginyer
de superbes construccions
que trobem per molts racons,
15. ... que si no funda restaura,
perquè res no deixa caure:
La Portella, al Berguedà,
Sant Feliu o bé Cuixà.
16. Sant Martí del Canigó,
Tous, Casserres i el Saió.
Sant Miquel de Fluvià,
la Tossa, Ogassa, el Catllar.
17. La Seu Vella de Manresa,
que Almansor va deixar estesa,
i Sant Vicenç de Cardona,
que és a la mateixa zona.
18. En terreny recuperat
fa un cenobi a Montserrat,
a prop de Santa Maria,
una ermita que hi havia.
19. També va manar de fer
ponts, sobre el Ter i el Freser.
Dos cops va visitar Roma
i en tornà amb més d'un diploma.
20. La Pau i Treva de Déu
són un altre mèrit seu.
A Toluges neix l'acord
amb què posa fre a la mort.
21. A prop d'Elna, el nou bisbat,
que tenia encarregat.
Diguem, doncs, que Oliba era
pacifista de bandera.
22. Sense armes, sols la paraula,
amb diàleg i una taula,
féu del pacte el fonament
que aguanta tot Parlament
23. ... i que cura tots els mals.
No recordeu Pau Casals?
L'abat Oliba finà
a Sant Miquel de Cuixà.
24. L'impulsor de la cultura
varen dur a la sepultura.
Era el 1046,
se n'anava al cel feliç.

Joan Vilamala, 2008